

FREDENSBORG KOMMUNE

CENTER FOR SKOLE OG DAGTILBUD

FAGLIG DIALOGGUIDE VED TILSYNSBESØG

I DAGTILBUD 0-5 ÅR

Uanmeldt tilsyn, efterår 2020

Dagtilbud: Firkløveren

Fokusområde: Nærvær og samspil

Opsamling fra sidste tilsyn og fremadrettet fokus

<p>Opfølgning fra sidste tilsyn. Eksempler på hvordan der er arbejdet med det.</p>	<p><u>2019:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ingen bemærkninger til selvregistreringsskemaet. Alt helt fint. • For at udvikle yderligere på refleksionsarbejdet, kan nogle af materialerne fra EVA gennemgås på et personalemøde, og evt. benyttes som systematisk evalueringsmetode. <p><i>2020: EVA materialer er gennemgået på personalemøder. Institutionen arbejder med det nye 'skema til handling' som systematisk evalueringsmetode.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvordan kan den styrkede pædagogiske læreplan blive nærværende for alle og anvendes som "manual" i alles pædagogiske overvejelser? <p><i>2020: Alle medarbejdere, herunder tidsbegrænsede ansatte har været en del af personalemøder, for at sikre, at alle kender indholdet i den styrkede pædagogiske læreplan.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvordan får I endnu mere fokus på at undgå afbrydelser og forstyrrelser, når I er i fordybelse? <p><i>2020: Det har vi haft fokus på. Særligt under Covid-19, har det at forældrene aflevere og afhenter i garderoben givet ro. Højere grad af planlægelse har endvidere været med til at minimere forstyrrelser.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Er meget opmærksomme på børns læring i rutiner. Kunne det være interessant også at rette fokus mod de voksnes læring i rutiner? <p><i>2020: Vi skal alle sammen tage læringen med. Nogle af de nye medarbejder-konstellationer på stuer, har givet fokus på refleksion over det pædagogiske læringsmiljø og større tolerance over for forskellighed.</i></p>
<p>Daglig leders fremadrettede fokus og tiltag ift. pædagogisk praksis.</p>	<p>Det kommende år er vores fokus primært koncentreret på at udvikle vores pædagogiske praksis, gennem det fortsatte arbejde med og implementering af den styrkede pædagogiske læreplan. Alle medarbejdere er netop gået i gang med uddannelsesforløb og vores fokus ligger på at få "det lærte" ud at leve i praksis. Både for at kvalificere praksis og for at dygtiggøre medarbejdergruppen. Et centralt element heri er, at etablere en evalueringspraksis, der</p>

	opleves som meningsfuld og bidrager til at udvikle og kvalificere vores pædagogiske praksis.
Kommentarer fra konsulent.	Selvregistreringsskema er fint.

Vedr. denne periodes tilsyn

Fokusområde:	Nærvær og samspil
Dagtilbud:	Firkløveren
Dato og tidspunkt:	17. februar 2021
Til stede:	Daglig leder, Anders Bøjlund
Pæd. konsulent:	Susanne Søholt

Eksemplarisk praksis

Det vurderes, at institutionen har gjort en særlig indsats for at styrke arbejdet inden for dette område. Institutionen har arbejdet strategisk med emnet. Institutionen har arbejdet med en eller flere evalueringer af institutionens arbejde inden for emnet og sat konkrete mål for det videre arbejde. Indsatsen har sat tydelige spor i praksis, som lederen og medarbejderen kan redegøre for. Det kan sandsynliggøres, hvilken forskel indsatserne har gjort for børnene. Derfor skal indsatsen vedligeholdes, og der arbejdes videre i samme spor. Den pædagogiske konsulent *kan* vælge at komme med en anbefaling, hvis det skønnes relevant.

Det vurderes, at der er gode takter i arbejdet med den styrkede pædagogiske læreplan. Særligt ses der fine eksempler på arbejdet med at understøtte børnenes perspektiver.

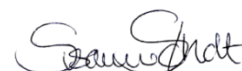
Tilpasning af praksis

Det vurderes, at institutionen har gjort en særlig indsats som en del af det daglige pædagogiske arbejde, men det har endnu ikke sat tilstrækkelige og tydelige spor i praksis – det kan ikke sandsynliggøres, hvilken forskel indsatsen gør for børnene. Derfor er der behov for en tilpasning af indsatsen. Den pædagogiske konsulent *skal* komme med en anbefaling til, hvordan institutionen kan tilpasse deres indsats.

Det vurderes, at der er behov for at arbejde med organisering i enkelte situationer, så arbejdet med det udvalgte fokusområde og læring hele dagen også her gør en mærkbar forskel for børnene.

Behov for ny/ændret praksis

Det vurderes, at institutionen ikke har gjort nogen særlig indsats, eller konsulenten har observeret en uforsvarlig /uhensigtsmæssig pædagogisk praksis og er bekymret for børnenes trivsel i institutionen på baggrund heraf. Der er behov for at igangsætte en indsats. Vælges en kategori, *skal* den pædagogiske konsulent give en anbefaling i forhold til indsatsen inden for pejlemærket i det kommende år. Der skal særligt fokus på, at institutionen følger den anbefaling, der er givet af den pædagogiske konsulent, og der skal aftales en opfølgning.

2. marts 2021

Dato og underskrift, daglig leder

Dato og underskrift, pæd. Konsulent

Praksisfortælling med fokus på nærvær og samspil

(udarbejdes af den daglige leder)

“Praksisfortællinger er fortællinger om centrale og udvalgte episoder eller virkelighedsudsnit fra det pædagogiske arbejdes hverdagspraksis, oplevet og fortalt af de mennesker, der arbejder i denne praksis med henblik på at forstå, udvikle og dokumentere denne praksis”.

Dato og tidspunkt: Beskrevet af:	26/8 2020 efter frokost Anders Bøjlund
Dagtilbuddets praksisfortælling med fokus på det valgte område:	Børnene er færdige med at spise frokost og skal til at gå på legepladsen. En af de piger som lige er skiftet fra vuggestuen til børnehaven har det lidt svært ved at det nu er regnvejr og at det kræver noget mere tøj end det sommervejr som vi har haft indtil nu. Hun sidder i garderoben og ser lidt fortabt/opgivende ud og den voksne går over til hende for at se om hun har brug for hjælp. "Det er meget skært med de her stor sko" siger pigen til den voksne. "Er det SVÆRT at få dine sko på?" spørger den voksne. "Ja og mine strømper er væk" siger pigen. "skal vi så ikke finde nogen strømper til dig først og så vil jeg godt hjælpe dig med sko og regntøj bagefter?" spørger den voksne. Sammen med et par andre børn, som også mangler strømper, går de på jagt efter de forsvundne strømper inden de går i krig med at få regntøj på så de kan komme på legepladsen
Andet:	Organisering i mindre grupper under Covid-19, har haft en betydning for børnegruppen. Det har vist sig særlig tydeligt i arbejdet med de kommende skolestartere. Ovenstående praksisfortælling illustrerer, hvordan den pædagogiske medarbejder møder barnet og ser situationen som et pædagogisk mulighedsrum, hvor børn og voksne kan indgå i et fællesskab.

Observationsskema

(Udarbejdes af den pædagogiske konsulent)

Fokusområde: Nærvær og samspil
Dagtilbud: Firkløveren
Dato og tidspunkt: 17. februar 2021
Pædagogisk konsulent: Susanne Søholt

<p>Konsulentens observation med fokus på det valgte område gennem nedenstående kvalitetsindikatorer (beskrives med konkrete eksempler):</p>	<p>Tilsynet starter kl. 9.15</p> <p>Der observeres forskellige læringsmiljøer under tilsynsbesøget. Formiddagssamling, børns spontane og selvorganiserede leg på stuen, garderobeaktivitet og frokost.</p>
<p>Hvordan anvender det pædagogiske personale udvekslingstone i aktiviteter, leg, måltider, rutinesituationer og overgange?</p>	<p><u>Eksempel: "Frokost"</u></p> <p>De ældste børn sidder sammen med to voksne. De har været på tur. Endnu en voksen kommer til. Hun henvender sig til børnene, og spørger nysgerrigt ind til turen. Spørgsmålene er åbne. Flere af børnene byder ind. Børnene beder løbende om mere mad. De voksne går i dialog med børnene om, hvad de ønsker at få mere af.</p> <p><i>Ovenstående udsnit fra praksis illustrerer, hvordan de voksne anvender udvekslingstone under frokosten. Eksemplet illustrerer desuden hvordan samspil og relationer mellem børn og voksen og børnene imellem er med til at understøtte et rigt sprogligt miljø.</i></p>
<p>Hvordan følger og understøtter det pædagogiske personale børnenes perspektiver?</p>	<p><u>Eksempel: "Akvarium"</u></p> <p>I en af børnehavegrupperne er der kun 4 børn og 2 voksne på stuen, da størstedelen af børnene har vinterferie. Rummet er indrettet med rum i rummene. Puslespil og legetøj er præsenteret indbydende. To af børnene er ved at male på pap, som de har klippet og limet sammen til et akvarium. De to øvrige børn takkede nej til at deltage i aktiviteten, da de hellere ville lege. De voksne sidder ved bordet og er i dialog med børnene, om hvilke fisk der skal være i akvariet. Samtalen udvikler sig til en snak om blæksprutter. Et af børnene fortæller, at der vokser en ny arm ud, hvis blæksprutten mister en af de eksisterende. Den voksne fortæller, at ideen til akvariet kom af, at de voksne havde fundet små tøj-fisk frem, og at børnene viste interesse for det nye legetøj, og at det blev afsættet for at lave et akvarium.</p> <p><i>Ovenstående udsnit fra praksis illustrerer, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv</i></p>

	<p>og deltagelse. Aktiviteten og børnenes interesse har medvirket til, at stuen har fået et akvarium på stuen.</p> <p><u>Eksempel:</u> "Formiddagsmad i vuggestuen" Børn og tre voksne sidder fordelt ved to borde. De spiser formiddagsmad. De voksne spørger børnene, hvad de gerne vil lave, når de har spist mad. Ved det ene bord vil børnene gerne lege videre med togbanen, ved det andet bord vil børnene gerne male. Den voksne er i dialog med børnene om, hvilke motiver de skal male. De kommer frem til, at det skal være brandbiler. Et af børnene spilder vand på bordet og sine bukser. Den voksne opfordrer barnet til at hente en klud, så han kan tørre op. Barnet følger den voksnes anvisning. Den voksne anderkender barnet. Da de er færdige med at spise, hopper børnene ned fra stolene, stiller deres glas på rullebordet og løber ud til badeværelset og vasker hænder.</p> <p><i>Ovenstående udsnit fra praksis illustrerer, hvordan rutinerne understøtter børnene i at være selvhjulpne. Derudover illustrerer eksemplet også, hvordan det pædagogiske personale understøtter børnenes perspektiver i hverdagens rutiner. Det pædagogiske læringsmiljø tager afsæt i det som optager børnene.</i></p>
<p>Hvordan anvender det pædagogiske personale leg og et legende samspil til at øge alle børns deltagelsesmulighed er?</p>	<p><u>Eksempel:</u> "Køkkenkrog" På den ene af børnehavestuerne leger 3 børn i køkken/dukkekrogen. De er uenige om, hvem der skal have hvilke roller. Det ender med, at det ene barn forlader legen. Et nyt barn kommer til.</p> <p><i>Drøft gerne, hvordan I, i højere grad kan organisere jer, så I kan understøtte børnenes leg og deltagelsesmuligheder. Nogle gange skal legen støttes, guides og rammesættes for at alle børn kan være med, og for at legen udvikler sig positivt for alle børn</i></p>
<p>Hvordan og i hvilke situationer kan det iagttages, at det pædagogiske personale indgår i nærværende samspil og samtale, fx i garderoben?</p>	<p><u>Eksempel:</u> "Opdeling i grupper med afsæt i børnegruppens behov" En voksne er på stuen med ét barn, det yngste barn på stuen. Hun fortæller, at de øvrige børn og voksne er på legepladsen. De opdeler børnene i mindre grupper, så der er gode betingelser for at skabe ro og dialog mellem børn og voksne. Den voksne har god kontakt til barnet.</p> <p><u>Eksempel:</u> "Overgang fra tur til aktivitet på stuen" En lille gruppe er netop færdige med en kreativ aktivitet, og vasker hænder på badeværelset. De resterende børn fra stuen har været på kælketur og er netop ankommet i garderoben. Sneen var smeltet, så børnenes tøj er vådt, da de kommer ind. De voksne står op og hjælper børnene lidt på skift, men går meget til og fra de enkelte børn. Da børnene har fået tøjet af, løber de ud og vasker hænder. Herefter er de i gangarealet eller på stuen. To medarbejdere sætter sig sammen med en gruppe af børn og lægger puslespil. Der er mindre grad af dialog mellem børn og voksne. To børn leger i køkken/dukkekrogen. De er uenige om, hvem der skal have hvilke roller. Det ender med, at et af børnene går fra legen. Et nyt barn kommer til.</p> <p><i>Ovenstående udsnit fra praksis er et eksempel på, hvor mange aktiviteter der kan være på kort tid i en børnehave. Fra tur – til garderobe – til badeværelse – til aktivitet på stuen. Set i lyset af læring hele dagen og det udvalgte</i></p>

	<p><i>fokusområde, kan I med fordel drøfte, hvordan I kan skabe nogle gode rutiner hvor der er plads til nærvær og samspil mellem børn og voksne. Fordel gerne rollerne imellem jer. Så der fx er én i garderoben som gerne sætter sig i børnehøjde, og som her kan hjælpe og guide børnene. Og én ved badeværelse og endelig en på stuen som kan hjælpe børn i gang med en aktivitet. Fx er der lidt konflikter mellem to børn i det lille legekøkken som ikke opdages af de voksne, da de har travlt med andre opgaver. Det er super fint at sætte sig sammen med børnene, som det gøres omkring puslespillene. Men vær opmærksom på, hvordan I, i højere grad kan indbyde til dialog med børnene.</i></p>
<p>Hvordan støtter og opmuntrer det pædagogiske personale børnene til at vise omsorg for andre, og til selv at kunne tage imod omsorg?</p>	<p><i>Eksempel: "leg på tæppet"</i> På en af vuggestuegrupperne er de netop kommet ind fra legepladsen. Børnene er fordelt på stuen i børneorganiseret leg. En af de voksne sidder på tæppet tæt på det yngste barn. Hun understøtter samspillet mellem det yngste barn og de øvrige børn. Fx guider hun en af de ældre børn i, hvordan hun kan være i samspil med det lille barn. Ovenstående eksempel illustrerer, hvordan den pædagogiske medarbejder opmuntrer barnet til at være i samspil med det yngre barn på en rolig og omsorgsfuld måde.</p>
<p>Hvordan og i hvilken grad er det pædagogiske arbejde organiseret, så det skaber ro og rum til fordybelse mellem børn og voksne og afbrydelser undgås?</p>	<p>Der ses fine eksempler på, hvordan rutinesituationer er organiseret, så der skabes gode betingelser for nærvær og samspil, fx ved formiddagsmaden i vuggestuen, garderobesituation i vuggestuen og frokosten i alrummet.</p>
<p>Hvordan oplever konsulenten stemningen i institutionen generelt? (Konkrete eksempler)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Der opleves at være en god stemning og atmosfære i institutionen • Der er overvejende tydelige læringsrum i institutionen, som virker guidende for børnene i forhold til hvilken aktivitet og med hvilket aktivitetsniveau der lægges op til • Sproggavekufferter og kufferter med rim og remser er fint præsenteret i institutionens alrum. Der hænger materialer på stuerne, som vidner om børnenes arbejde med bøgerne fra 'Sproggaven' • Inddrag i højere grad væggene så de understøtter temaet i læringsrummene

Faglig dialogguide

Faglig dialog på baggrund af dagtilbuddets praksisfortælling og konsulentens observation

Pointer fra den faglige dialog (udfyldes ved tilsynssamtalen):

- Mindre grupper sikrer gode betingelser for nærvær og samspil mellem børn og voksne og børnene imellem
- Sproggaven og herunder aktionslæringsforløbet omkring den nærværende samtale har været med til at kvalificere arbejdet med det udvalgte fokusområde
- Små videoklip skaber refleksion over egen rolle og bidrager til løbende kvalificering af de pædagogiske læringsmiljøer

Der tages udgangspunkt i ovenstående eksempler fra dialogen for at drøfte og vurdere institutionens praksis indenfor det valgte fokusområde. Der gives anbefalinger til det videre arbejde. Hvilken kategori institutionen placeres i, vurderes endeligt af konsulenten efter tilsynsbesøget.

Eksemplarisk praksis	<i>Det vurderes, at der arbejdes målrettet med det udvalgte fokusområde.</i>
Tilpasning af praksis	
Behov for ny/ændret praksis	

1. Alsidig personlig udvikling

Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.

Den pædagogiske konsulent præsenterer sine observationer og på baggrund af disse har deltagerkredsen en faglig dialog om de to pædagogiske mål samt supplerende spørgsmål for læreplanstemaet *Alsidig personlig udvikling*

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet ***alsidig personlig udvikling*** skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to brede pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år.

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Alsidig personlig udvikling, fortsat

Centrale punkter vedrørende læreplanstemaet:
(udfyldes ved tilsynssamtalen)

- Etablering af grupper med øje for det enkelte barns behov, udviklingszone og relations-dannelser
- Videndeling på tværs af medarbejderne, til kvalificering af arbejdet i de enkelte grupper
- Nye fysiske læringsmiljøer under Covid-19, har givet anledning til nye måder at skabe aktiviteter og læring på i uderummet, fx bevægelsesaktiviteter, science, nysgerrighed og opfindsomhed. Det har gjort noget for børnenes fantasi og kreativitet. Cykelture. Disse læringsmiljøer er med til at understøtte, at børnene udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder. Og får tillid til egne potentialer. Det har skabt nye perspektiver på, hvordan læringsmiljøer ude kan understøtte børnenes alsidige personlige udvikling.

Der tages udgangspunkt i ovenstående eksempler fra dialogen for at drøfte og vurdere institutionens praksis indenfor læreplanstemaet. Der gives anbefalinger til det videre arbejde. Hvilken kategori institutionen placeres i, vurderes endeligt af konsulenten efter tilsynsbesøget.

Eksemplarisk praksis	<i>Det vurderes, at institutionen arbejder kvalificeret med at understøtte børnenes alsidige personlige udvikling.</i>
Tilpasning af praksis	
Behov for ny/ændret praksis	

2. Social udvikling

Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.

Den pædagogiske konsulent præsenterer sine observationer og på baggrund af disse har deltagerkredsen en faglig dialog om de to pædagogiske mål samt supplerende spørgsmål for læreplanstemaet Social udvikling

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet ***Social udvikling*** skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to brede pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år.

- 1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.**
- 2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.**

Social udvikling, fortsat

Centrale punkter vedrørende læreplanstemaet:
(udfyldes ved tilsynssamtalen)

- Mere leg med venner, mindre fokus på legetøj/legeplads
- Anerkendende tilgang er kommet i højsæde i institutionen - Kollegiale sparring -
- Man har ikke en statisk stue – der bliver løbende justeret i forhold til børnenes behov og interesser -
- Legetøj købes med afsæt i pædagogiske læreplans temaer
- Der arbejdes med 'Fri for mobberi' – et område der skal endnu mere i spil – vuggestue og børnehaven – drøftelser af følelser og stemninger

Der tages udgangspunkt i ovenstående eksempler i dialogen for at drøfte og vurdere institutionens praksis indenfor læreplanstemaet. Der gives anbefalinger til det videre arbejde. Hvilken kategori institutionen placeres i, vurderes endeligt af konsulenten efter tilsynsbesøget.

Eksemplarisk praksis	<i>Det vurderes, at institutionen arbejder kvalificeret med at understøtte børnenes sociale udvikling.</i>
Tilpasning af praksis	<i>Det vurderes, at der bør arbejdes med enkelte situationer, så det også her sikres, at de pædagogiske læringsmiljøer understøtter leg og fællesskaber mellem børnene.</i>
Behov for ny/ændret praksis	

3. Kommunikation og sprog

Børns *kommunikation og sprog* tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale. Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.

Den pædagogiske konsulent præsenterer sine observationer og deltagerkredsen har en faglig dialog om de pædagogiske mål for læreplanstemaet Kommunikation og sprog.

Pædagogiske mål for læreplanstemaet ***Kommunikation og sprog*** skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to brede pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år.

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Kommunikation og sprog, fortsat

Centrale punkter vedrørende læreplanstemaet:
(udfyldes ved tilsynssamtalen)

- Sproggaven og den nærværende samtale
- Rim og remser
- Åbne spørgsmål og dialog i hverdagens rutiner og aktiviteter
- Tæt samarbejde med logopæd – sparring til forældre og pædagogiske personale
- Sprogtrappen i vuggestuen – områdets sprogpædagog kommer ud i huset og følger op på arbejdet med sprogvurderingerne

Der tages udgangspunkt i ovenstående eksempler i dialogen for at drøfte og vurdere institutionens praksis inden for læreplanstemaet. Der gives anbefalinger til det videre arbejde. Hvilken kategori institutionen placeres i, vurderes endeligt af konsulenten efter tilsynsbesøget.

Eksemplarisk praksis	<i>Det vurderes, at institutionen arbejder kvalificeret med at understøtte børnenes kommunikative - og sproglige kompetencer.</i>
Tilpasning af praksis	
Behov for ny/ændret praksis	

4. Krop, sanser og bevægelse

Børn lærer at forstå verden, ikke bare ved at stimulere nogle bestemte nervebaner i hjernen, men også via den måde, de bruger deres kroppe og sanser på.

Børn skal støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel. Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden samt følelsesmæssige og sociale processer, lige som al kommunikation og relations-dannelse udgår fra kroppen.

Læringsmiljøet i dagtilbuddet skal give alle børn, herunder de børn, som har begrænsede erfaringer med krop, sanser og bevægelse, mulighed for at deltage i fællesskaber, aktiviteter og leg, og det pædagogiske personale skal motivere børn til at bevæge sig ved at vise glæde ved bevægelse og kropslig udfoldelse.

Den pædagogiske konsulent præsenterer sine observationer og på baggrund af disse har deltagerkredsen en faglig dialog om de pædagogiske mål for læreplanstemaet Krop, sanser og bevægelse.

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet ***Krop, sanser og bevægelse*** skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og de to brede pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år.

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Krop, sanser og bevægelse, fortsat

Centrale punkter vedrørende læreplanstemaet: (udfyldes ved tilsynssamtalen)
<ul style="list-style-type: none">
• Der er etableret et bevægelses- og motorikrum
• Legeplads med forskellige materialer som understøtter forskellige måder at bruge kroppen på
• Cykelture
• Ture i nærmiljøet, herunder skov og strand
• Gro-værkstedet
• Stimuleret alle sanser gennem forskellige aktiviteter

Krop, sanser og bevægelse, fortsat

Der tages udgangspunkt i ovenstående eksempler i dialogen for at drøfte og vurdere institutionens praksis inden for læreplanstemaet. Der gives anbefalinger til det videre arbejde. Hvilken kategori institutionen placeres i, vurderes endeligt af konsulenten efter tilsynsbesøget.

Eksemplarisk praksis	<i>Det vurderes, at der arbejdes kvalificeret med understøttelse af krop, sanser og bevægelse i institutionen.</i>
Tilpasning af praksis	
Behov for ny/ændret praksis	

5. Natur, udeliv og science

Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension. Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også et grundlag for at arbejde med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.

Læringsmiljøet skal tage afsæt i mulig læring og inddrage børnene som aktive medskabere af egen læring ved at stille åbne, nysgerrige spørgsmål til børnenes forståelse af sammenhænge i naturen og deres omverden.

Den pædagogiske konsulent præsenterer sine observationer og på baggrund af disse har deltagerkredsen en faglig dialog om de pædagogiske mål for læreplanstemaet Natur, udeliv og science

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet **Natur, udeliv og science** skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Natur, udeliv og science, fortsat

Centrale punkter vedrørende læreplanstemaet:
(udfyldes ved tilsynssamtalen)

- Grønne spirer – arbejder på at få det grønne flag
- Institutionen har medvirket i to film: "Science i daginstitutionen", hvor institutionen viser nogle science-aktiviteter. Filmen er produceret af Via University College, og har til formål at inspirerer andre dagtilbud til at arbejde med science
- Ekstern naturvejleder Anne (fra skolen i virkeligheden) laver naturforløb med planter mv.
- Naturvejleder Peter som er ansat i områdeinstitutionen, laver projektføløb med en voksen og en gruppe af børn. Det kan fx være om vind, fuglehuse, slagting af høns.
- Ture i lokalområdet med fokus på naturen og udeliv

Der tages udgangspunkt i ovenstående eksempler i dialogen for at drøfte og vurdere institutionens praksis inden for læreplanstemaet. Der gives anbefalinger til det videre arbejde. Hvilken kategori institutionen placeres i, vurderes endeligt af konsulenten efter tilsynsbesøget.

Eksemplarisk praksis	<i>Det vurderes, at institutionen arbejder kvalificeret med at understøtte, at børnene får erfaring og udvikler nysgerrighed i forhold til Natur, udeliv og science.</i>
Tilpasning af praksis	
Behov for ny/ændret praksis	

6. Kultur, æstetik og fællesskab

Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.

Den pædagogiske konsulent præsenterer sine observationer og på baggrund af disse har deltagerkredsen en faglig dialog om de pædagogiske mål for læreplanstemaet Kultur, æstetik og fællesskab

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet **Kultur, æstetik og fællesskab** skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to brede pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år.

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Kultur, æstetik og fællesskab, fortsat

Centrale punkter vedrørende læreplanstemaet:
(udfyldes ved tilsynssamtalen)

- Der er ansat en kultur-pædagog, Pia, i områdeinstitutionen som kommer rundt i de forskellige institutionerne og understøtter æstetiske processer
- Sang lege – også på tværs af stuerne og afdelingerne (når der ikke er Covid-19)
- Kreativitet med maling, julegaveværksted i december – sy en pude - byg en bordskåner – mal et billede – byg en blyantholder
- Stor kulturel mangfoldighed som bidrager til gode drøftelser mellem børn og personale
- Følger de danske traditioner og højtider
- Fokus på måltidspædagogik som er udarbejdet på tværs i området i tæt samarbejde med køkkendame, Pernille

Der tages udgangspunkt i ovenstående eksempler i dialogen for at drøfte og vurdere institutionens praksis inden for læreplanstemaet. Der gives anbefalinger til det videre arbejde. Hvilken kategori institutionen placeres i, vurderes endeligt af konsulenten efter tilsynsbesøget.

Eksemplarisk praksis	<i>Det vurderes, at der arbejdes kvalificeret med understøttelse af kultur, æstetik og fællesskab i institutionen.</i>
Tilpasning af praksis	
Behov for ny/ændret praksis	

7. Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

- Hvordan er der arbejdet med børnemiljøet i et børneperspektiv, og med børns oplevelser af børnemiljøet? (Kom med centrale og konkrete eksempler)
- Hvornår er der senest udarbejdet en børnemiljøvurdering? Og hvordan har I indarbejdet de centrale punkter?

Centrale punkter der beskriver dagtilbuddets arbejde med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø:
(udfyldes af den daglige leder)

- Der arbejdes hele tiden med at udvikle børnenes sociale kompetencer i vuggestuen og børnehaven - herunder omsorg for hinanden og det at de kan tage hensyn til hinanden og deres forskellige behov.
- Dette ser vi blandt andet når børnene hjælper og trøster hinanden når nogen de andre børn er kede af det eller når de henter hjælp hvis der er nogen som har slået sig. Vi oplever også at børnene hjælper og støtter op om hinanden i deres dagligdag i Firkløveren. Vi oplever at vi har en institution hvor børnene er gode til at hjælpe hinanden, passer på hinanden og er gode til at tage sig af nye børn i huset. Både ny startede og når de skifter fra vuggestue til børnehave.
- Der er i løbet af 2019 arbejdet med begrebet dobbeltrettet opmærksomhed og der er blevet talt om/øvet i både at anlægge vores eget, fagprofessionelle voksenperspektiv og samtidig have børnenes perspektiv for øje.
- Sproggavens 2019-fokus på nærværende samtaler og tilsynets fokus på nærvær og samspil ligger glimrende i forlængelse heraf.
- I løbet af efteråret har der i børnehaven også været arbejdet med samlinger og hvordan de kunne tilpasse til gavn for børnegruppen - her blev blandt andet afprøvet morgenyoga.

Pointer fra tilsynssamtalen:
(Udfyldes ved tilsynssamtalen)

- Børnene inddrages i planlægning af projekter fx om fugle. Projekterne udvikler sig ind imellem i længere tid eller i en anden retning, alt efter børnenes optagethed
- Sommetider rykkes læringszoner, når de voksne kan se og hører fra børnene at de bliver forstyrret i legen mv.
- I forhold til madplanen, skal børnene inddrages. Bedømmelse af hele måltidet – smagen – udseende mv.

- Evaluerer dagen sammen med børnene - Inddrag gerne børnene i højere grad, når I udarbejder dagbøger til forældrene

8. Samarbejde med forældre om børns læring

Dagtilbuddet skal have fokus på hvordan dagtilbud og forældre kan samarbejde om barnets og børnegruppens trivsel og læring på tværs af dagtilbud og hjem.

- Hvordan bidrager I til et samarbejde med forældrene som understøtter barnets trivsel og udvikling? (Kom med konkrete eksempler)

Centrale punkter der beskriver dagtilbuddets samarbejde med forældre om børns læring:
(udfyldes af den daglige leder)

- Overordnet er forældresamarbejdet rammesat gennem forældrenes deltagelse i områdebestyrelsen (overordnet) og forældrekontaktudvalg (lokalt)
- Børnenes trivsel, udvikling, læring og dannelse formidles til forældrene i det daglige samarbejde og den daglige dialog i forbindelse med afhentning og aflevering. Derudover bruger vi opslag på Family med billeder og information til forældrene om de aktiviteter, som vi laver med børnene
- Vi har formelle samarbejdsflader med forældrene gennem sprogvurderinger, gennemgang af børnenes trivsel og dialog- og overgangspapirer
- Vi holder fælles forældremøder med information og dialog om udvalgte pædagogiske indsatser og forskellige sociale arrangementer
- Omkring opstarten af vores skoleforberedende forløb holder vi et særligt informationsmøde, hvor forældrene bl.a. forberedes gennem folderen "Den Trygge Overgang"
- Derudover vægter vi selvfølgelig en god samarbejdsrelation med forældrene og er tilgængelige, imødekommende og serviceminded. Vi tager til fødselsdage i børnenes hjem, hvis vi bliver inviteret

Pointer fra tilsynssamtalen:
(Udfyldes ved tilsynssamtalen)

Godt forældresamarbejde. Der har været et rigtig godt og konstruktivt samarbejde under Covid-19.

9. Pædagogisk læringsmiljø med sammenhæng til børnehaveklassen

Dagtilbuddet skal tilrettelægge et pædagogisk læringsmiljø for de ældste børn i børnehaven, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen, og som dermed understøtter, at de kommende skolebørn er bedst muligt forberedt på at begynde i skole.

- Hvordan tilrettelægger I et pædagogisk læringsmiljø der skaber sammenhæng til børnehaveklassen?
- Hvordan inddrager og samarbejder I med forældre og skole/SFO om dette?

Centrale punkter der beskriver dagtilbuddets pædagogiske læringsmiljø med sammenhæng til børnehaveklasse:

(udfyldes af den daglige leder)

- I det sidste år i Firkløveren arbejdes der med gruppen af kommende skolebørn i en aldersintegreret gruppe med fast personale.
- Her tilrettelægger vi pædagogiske aktiviteter for de ældste børn på tværs af grupper, med sigte på at forberede børnene bedst muligt til deres videre færd i skole/SFO. Aktiviteterne sigter overordnet mod at understøtte børnenes nysgerrighed og lyst til at undersøge og lære, at indgå som en aktiv del af et forpligtende fællesskab og at have en vis grad af vedholdenhed.
- Kasper, der har en delt stilling i Firkløveren/Langebjerg SFO, er en vigtig brik i arbejdet med de kommende skole/SFO børn. Både som tryghedsperson for børnene i overgangen og som bindeled mellem børnehave og SFO.
- Udover løbende at lave aktiviteter med gruppen, gennemfører vi et forløb i sensommeren/efteråret, hvor vi bl.a. laver cykel-øvebaner, så børnene er forberedte til når Venner På Tværs(VPT), som kører i ca. dec-feb og Den Trygge Overgangsforløbet (DTO), som kører i mar-apr, går i gang.
- Cykel-forløb har vi i år allerede startet efter Corona tilbagevending, hvor de kommende skole-børn ar været en fast cykel/skov gruppe som var ude af huset det meste af dagen
- Vi planlægger VPT & DTO på tværs af Børnehusene Humlebæk og i samarbejde med Humlebæk Skole SFO og Langebjerg SFO. Først planlægges overordnet på lederniveau, dernæst detaljeplanlægger pædagogerne forløbene.
- I år blev DTO forløbet dog afbrudt af Corona så vi skal opsamle informationer om hvordan skole/SFO starten er gået for de startede børn med et "amputeret" forløb.
- Udfyldelse af dialog- og overgangspapirer, samarbejdsflade med både forældre og modtagende pædagoger/lærere.

Pointer fra tilsynssamtalen:

(udfyldes ved tilsynssamtalen)

Overgangsarbejdet ser anderledes ud i år end sidste år på grund af Covid-19. Systematisk overgangsarbejde med skole og SFO. Grundige overgangspapirer, særligt under Covid-19, da der ikke kan være det vanlige overgangssamarbejde.

10. Etablering af en evalueringskultur i dagtilbuddet

Det pædagogiske personale og ledelsen skal løbende forholde sig reflektivt til hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse.

- Hvad gør I for at sikre en systematisk og løbende evaluering der bidrager til udviklende feedback?
- Hvordan sikrer I, at viden fra evalueringen anvendes til at justere det pædagogiske læringsmiljø?

Centrale punkter der beskriver dagtilbuddets etablering af en evalueringskultur:
(udfyldes af den daglige leder)

Arbejdet i 2019:

- Alle medarbejdere lavede sidste år "nålestik" - praksisfortællinger med fokus på medarbejderens placering og rolle i en legeaktivitet - tilbrug for refleksion over praksis. Disse blev delt med forældrene via Famly.
- Efteruddannelse i evalueringspraksis på diplommodul / implementering af styrket pædagogisk læreplan. Dette førte bl.a. til
- brug af video som redskab til evaluering i forbindelse med Sproggaven 2019 (den nærværende samtale). Godt redskab til at stille skarpt på aspekter i f.eks. spisesituationen og arbejde systematisk med refleksion over vores pædagogiske praksis.
- Vores fælles pædagog- og medhjælpermøder, blev brugt til fælles at samle op og evaluere på indsatser.

Pointer fra tilsynssamtalen:
(udfyldes ved tilsynssamtalen)

Det nye 'skema til handling' er rigtig godt og konkret og let tilgængeligt arbejdsredskab. Det gør, at det bliver anvendt og lægges ved læreplanen. Der er fx arbejdet med materialet i forhold til frokostsituationer.

11. Børn i udsatte positioner

Det pædagogiske personale og ledelsen skal løbende forholde sig reflektivt til hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse, herunder børn i udsatte positioner

Vælg **én** af nedenstående muligheder:
(udfyldes af den daglige leder)

- Indsæt en kort praksisfortælling, der beskriver, hvordan der arbejdes med læringsmiljøet omkring børn i udsatte positioner (fx hvordan anvender I legen til at inkludere børnene i fællesskaber?)
- Præsenter et kortere videoklip (af max 2 minutters varighed) ved tilsynssamtalen, der viser, hvordan der arbejdes med læringsmiljøet omkring børn i udsatte positioner (fx hvordan anvender I legen til at inkludere børnene i fællesskaber?)

Eksempel på hvorledes legen kan bruges til at inkludere børn i udsatte positioner:
Vi har i Firkløveren en dreng på 4 år som har det svært i børnehaven for tiden da der er store udfordringer i forhold til samværsaftaler medlem mor og far. Vi oplever at han nogle gange er blevet mere voldsom overfor de andre børn og nogen gange bliver meget vred eller ked af det hvis der sker noget i forhold til de andre børn.

Vi har, under et fælles krible krable forløb med naturvejlederen, fundet ud af at han er meget interesseret i biller og hvad man ellers kan finde i naturen. Han kan huske mange navne og hvor de kan findes henne.

En eftermiddag på legepladsen er han meget ked af det da han ikke føler de andre vil lege med ham lige nu og at den spand som han havde fundet insekter i er blevet væk. Pædagogen, som har en mindre dreng i hånden da hun møder han i skovområdet, spørger om de 2 drenge kan finde ud af at lege noget sammen. Med pædagogen på sidelinjen som hjælper finder de 2 drenge ud af at de begge syntes at det er super spændende at finde insekter. Den mindre dreng ved bare ikke hvor de gemmer sig, men det ved den 4 årige dreng og han fortæller med et stort smil om hvor de forskellige insekter bor. De 2 finder hurtigt ud af de sammen kan gå på jagt efter insekter og hurtigt har de fået flere børn med i legen således at de skiftes til at vende træstubbe, fange kryb og holde indsamlingsspanden.

Pointer fra tilsynssamtalen:
(udfyldes ved tilsynssamtalen)

Tæt samarbejde og sparring med AKT-leder om børn i udsatte positioner. Indsatser og arbejde i mindre grupper.

